

A munkaerőpiac alakulása Magyarországon, 1998–2007

BEVEZETŐ

Magyarországon 1998–2007 között – a nemzetközi összehasonlításra alkalmas – 15–64 éves korosztályhoz tartozók foglalkoztatási rátája 53,6%-ról 57,3%-ra nőtt. Pozitív jelenségnek mondható a foglalkoztatási ráta emelkedése, de az már kevésbé, hogy a 2003-as 57%-os arányhoz képest csak igen kis mértékű a növekedés. Az EU-27 átlagától továbbra is jelentős az elmaradásunk, mintegy 8 százalékpont.

Mind a férfiak, mind a nők foglalkoztatása hasonló mértékben változott, de a férfiak uniós átlaghoz viszonyított foglalkoztatási lemaradása továbbra is nagyobb, mint a nőké. A korszála két szélén változott legszembetűnőbben a foglalkoztatási helyzet. A 20–24 évesek foglalkoztatási rátája 1998 óta 53,8%-ról 38,1%-ra csökkent, ami döntően a tanulással töltött idő meghosszabbodásával, a felsőoktatás expanziójával magyarázható. Az 55–59 éves korcsoport foglalkoztatási rátája ugyanakkor a kilencvenes évek vége óta lényegesen nőtt (24,8%-ról 48,4%-ra), ami elsősorban a nyugdíjba vonulási szabályok változásával magyarázható. A nemzetközi összehasonlításban azonban e korosztály foglalkoztatottsága még így is jelentősen elmarad az uniós átlagtól.

A foglalkoztatottak nemzetgazdasági ág szerinti megoszlása lényegesen változott. A mezőgazdaságban dolgozók aránya 1998 és 2007 között 7,4%-ról 4,7%-ra, a feldolgozóiparban 24,7%-ról 22,2%-ra csökkent, a szolgáltatásban dolgozóké viszont 4,4 százalékponttal emelkedett. Ezen belül különösen az ingatlanügyletek ágazatban dolgozók arányának növekedése említésre méltó.

A munkanélküliek száma 2001-ig folyamatosan mérséklődött, ezt követően évről évre emelkedett, 2006-ban meghaladta az 1998 évit. 2007-ben az éves átlagléttszámuk valamivel alatta maradt az egy évvel korábbinak. A munkanélküliségi ráta 1998 és 2001 között 7,8%-ról 5,7%-ra csökkent, majd 2002-től növekedést mutatott, de a legmagasabb munkanélküliségű 2006-os évben is valamivel alacsonyabb (7,5%) volt, mint 1998-ban. A munkanélküliségi ráta 1998 és 2007 között minden korcsoportban hasonlóképpen mozgott. A fiatalok (20–24 éves korcsoport) munkanélküliségi rátájának növekedésében – a 2001. évi 9,7%-ról 2007. évi 16,4%-ra – jelentős szerepe van a foglalkoztatás visszaesésének, mivel így, e korcso-

portban a ráta nevezője egyre kisebb. Az uniós átlagtól eltérően 2004-ig hazánkban a nők munkanélküliségi rátája a férfiakénál alacsonyabb volt, 2004-ben ez a mutató mindkét nemnél azonosná vált, majd azt követően a nők munkanélküliségi rátája már meghaladta a férfiakét.

A két évnél hosszabb ideje munkát kereső tartós munkanélküliek száma 2002-ben volt a legalacsonyabb, amihez képest 2007-re több mint másfélszeresére emelkedett. Egyre nehezebb munkát találni azoknak, akik már hosszabb ideje nem dolgoznak.

A 15–64 éves gazdaságilag nem aktív népesség korosztályon belüli aránya 1998-tól 40% körüli. Az inaktívak létszáma és népességen belüli aránya a 40 év feletti korcsoportokban csökkent csak jelentősebben. Mind a férfiaknál, mind pedig a nőknél erőteljes volt ez a változás, a férfiaknál a 40–44 éves korcsoportban közel a felére csökkent, míg arányuk 5 százalékponttal lett kevesebb, hasonló mértékű csökkenés (6 százalékpont) következett be az 50–54 éves inaktív férfiak arányában is, és az inaktivitás leginkább az 55–59 éves férfiaknál csökkent. Az utóbbi évtizedben felerősödött az a tendencia, hogy a nők mind későbbi életkorban vállalnak gyereket. Ezzel összefüggésben a tanulmányaikat befejező 25–29 éves korcsoporthoz tartozó inaktív nők száma a kilencvenes évek végétől csökkent, míg az utánuk következő két korcsoportnál ellentétes mozgás figyelhető meg.

A passzív munkanélküliek száma 110,7 ezerről (2005. évi) 84 ezerre (2007. évi) csökkent. A 15–74 éves inaktívak döntő többségének (90,5%) nincs munkavállalási szándéka.

A munkanélküliségi ráta az alacsonyabb munkanélküliség jellemezte régiókban csökkent, míg a rosszabb helyzetben lévő régiókban nőtt, ami a regionális különbségek erősödését jelzi. A kedvező helyzetben lévő közép-magyarországi és a legelőnytelenebb helyzetű észak-magyarországi régió között 1998-ban a 15–64 éves népesség körében 6,4 százalékpont volt a különbség, 2007-ben ugyanez a mutató 7,5 százalékpontra változott. A megyék közötti számottevő különbségek többé-kevésbé megmaradtak. Míg Győr-Moson-Sopron megye munkanélküliségi rátája 2007-ben 3,7%-ra csökkent, a korábban is nehéz helyzetben lévő Szabolcs-Szatmár-Bereg megye 14,8%-os munkanélküliségi rátája minden eddigi negatív rekordot felülmúlt. A foglalkoztatási ráta – a Dél-Dunántúl kivételével – mindenhol, még a kedvezőtlen helyzetű régiókban is nőtt, azonban a régiók közötti különbségek nem tompultak.

Információk, elérhetőségek:

[Táblázatok](#)

[Módszertan](#)

Katalin.Prander@ksh.hu, Telefon: 345-6093

[Információs szolgálat](#) Telefon: 345-6789

www.ksh.hu